

lokalhistorie

Skoleturene den gang



Glade skolegutter med nyinnkjøpte kameraer i Strømstad i 1955. Fra venstre: Kåre Nilsen, Hågen Nyberg, Brynjar Gregersen, Jan Prestegården, delvis skjult Torgeir Gregersen, Håkon Stenberg og Jørgen Berg. ALLE FOTO: PRIVAT

Vi var vel ikke bortskjemt på mye vi som vokste opp på 50-tallet, kanskje spesielt ikke vi som vokste opp på landet.

Harald Fevang

Råstad og Kodal og Fevang var jo skikkelig landsbygda den gang da reiselivet mest besto av bussruten Haukerød Ring hver time og kirkebussen hver søndag. På Fevang skole hadde vi en «frøken»

som klart sa fra at skiturer om vinteren ikke var aktuelt, for det var alltid noen som skibindingen røyk for og det sinket hele turen. Sannheten skumlet vi litt om, for vi trodde nok at hun ikke hadde ski selv!

Det ble mer sus over det i 4. klasse da vi fikk lærer. Da ble det skiturer til Stokke for å hoppe i skolebakken på Løke, og varme seg inne i klasseværelset på den stor Løkeskolen, og vi fikk delta i skoleskirenn bade på Vaggestad og Sande. Der ble vi filmet med fargefilm av lærer Holhjem, og gutter som kunne hoppe på ski fikk virkelig vist seg fram.

Men den store turen kom i 6. klasse, og Thorbjørn Sørensen husker fortsatt at det var sjåføren Harald Slettingdalen

fra Stokke som kjørte oss den lange turen inn til hovedstaden, med tisse-pause i Lierbakkene. Selv hadde jeg til da ikke vært lengre enn til Horten, og den turen hadde jeg stolt fortalt om i flere år for da hadde jeg til og med sett Bastøyferja. Den var jo sammen med Kosmos godt kjent fra alle de gangene vi spilte Monopol og kjøpte aksjer! På denne turen reiste vi altså sammen med 7. klasse. De var jo større og visste litt mer. Jeg satt ved siden av Else Nyberg, ellers var Ivar Anholt, Fred Fredriksen, Otmar Myhre og Thorbjørn Sørensen gode læremestre for oss litt mindre.

Men alle hadde jo hørt om de beryktede Lierbakkene. Vi gledet oss til en pause der! I Oslo fikk vi sett både Slottet

og Rådhuset. Og vi besøkte Folkemuseet på Bygdøy og Holmenkollen.

Det som jeg kanskje husker aller best var at vi i Bygdøy allé fikk se en mørk-hudet mann. Det hadde ingen fra Fevang sett på ordentlig før. Med unntak av lysbildene på Bedehuset da. Nå hadde vi endelig selv sett en av dem som vi stadig samlet inn penger til!

Året etter skulle vi på skoletur til Strømstad sammen med 6. klasse. Nesten alle de voksne vi kjente hadde vært på handleturer til Sverige. I tida etter krigen var det begrenset vareutvalg i Norge. Men i Sverige hadde de alt. Og så var sukkeret så billig! Det var stor glede i klasserommet da det ble bestemt at turen skulle gå først med Bastøyferja,

FØR OG NÅ



i 1955



Barnespontaniteten var stor og ekte på Bastøyferjal. Fra venstre delvis skjult Mikal Klaveness, Torgeir Gregersen, Gunnar Hansen, Brynjar Gregersen, Harry Bakke, Jan Prestegården, Berit Riis, Arne Gunnar Revfem, Jørgen Berg ved siden av en begeistret Tove Aakerøe som blir kløpet i ryggen av Kåre Nilsen, deretter Torun Eriksen og Grete Rasmussen og Magnhild Moland.



Bastøyferja stor og brei slik den var i 1955.

deretter over Svinesundbrua.

Vi hadde spart penger til det hele gjennom skolesparingen i Sandar Sparebank som lærer Knut Gregersen ordnet for oss hver uke. Der var pengene fra høstens potetferie trygt bevart. Både Kåre Nilsen og Jan Prestegården sparte til fotoapparat og mange av oss andre drømte om de svære sukkertøstengene som tannlegen på Sande hadde advart oss mot. Stemningen av overmodig stor i bussen da vi satte av gårde nordover Raveien mot Horten-Moss-ferja. For nå skulle vi på saltet hav og bølgen den blå. Flere av guttene skulle jo det i årevis seinere i livet, men det visste vi ingenting om da. Nå skulle vi virkelig passere Bastøy på nært hold. Det var der alle de slemme guttene bodde! Vi var jo blitt skremt om det fæle stedet så lenge vi kunne huske!

Alle strømmet helt fram i baugen på båten for

å se best mulig. Der gynget det også mest, og Hågen Nyberg og Harry Bakke passet på at bølgen som faktisk skvulpet innabords traff skjortebrystene deres. Noen år seinere var de begge hyret på atskillig større båter.

Vel over grensa der bussen plutselig måtte kjøre på feil side av veien sammen med alle de andre bilene, delte lærer Gregersen ut sparepengene våre i utenlandske sedler, og flere brukte av dem i den første fotoforretningen vi fant rett bortenfor bussparkeringen i Strømstad. Ellers lærte vi selvsagt ganske fort at is heter glass og pølser heter korv i Sverige. Jo det var spennende i utlandet!

Og vel tilbake i hjemlandet etterpå skrev vi stil og alle var enige om at det hadde vært en fin tur!

Aagaards plass 1947

Hva er det da som er så spesielt med Aagaards plass for oss som har levd en stund? Jo, det var buss-holdeplassen med pakkesentral, det var meieriet med Melkebaren, det var Felleskjøpet og det var folkelivet!

Dette bildet viser fra venstre en larviksbil på besøk (biler derfra hadde lave tall på skiltene), så en lokal bil med koffert for varer bak, dernest melkebil som har hentet melka fra alle går-

dene på melkerampene langs Kodalveien og Helgerødveien m.fl., og helt til høyre en etterlatt tysk militærbil med lokale bilskilte nå to år etter freden.

Huset i bakgrunnen er Håkon Havnås forsikringskjøttforretning. Pølsene hang på fristende rader godt synlige inne i den vesle murbygningen når døra var åpen, og det var alltid ansatte unge visergutter som syklet varene ut herfra. I 1955 het en av dem Per Magne Fimland.

Dagens bilde samme sted viser som alltid noe helt annet!

Tekst: Harald Fevang
Foto før: Politiarkivet
Foto nå: Bjørn Marum Olsen



Nå er den blitt samleobjekt

For få tiår siden var den et viktig og kjærte hjelpemiddel i vår- og julerengjøringen. Skulle det bli skikkelig rent, måtte det skures og skrubbes. I dag er en boks Tomteskur mer verdifull enn noen gang, på samlerbørsen. Den ble produsert av Fabrikken Tomten, som ble nedlagt i 1990. Fra denne bedriften i Sandvika kom også bl.a. Tomtebrygg, Tomtegløgg, Heks sølvpudding, Biotex og Gotti og Sapp safter. Har du emballasje for slike eller andre dagligvarer fra nær fortid, og vil gi det til utstilling på Pukkestad, vennligst kontakt oss. Tlf.nr. nederst på siden. **Tekst: Sven Erik Lund**



MS Thorsisle (1949)



I 1949 kom nybygget fra The Burntisland Shipbuilding Company Ltd, Skottland til Bryde & Dahls Hvalfangerselskap A/S (A/S Thor Dahl), Sandefjord som fikk navnet «Thorsisle». Hun var på 6.250 tdw. 18/10-1951 melder «Thorsisle» om maskinhavari 650 nautiske mil nordenfor Cape Town. Taubåt måtte assistere frem til Cape Town for reparasjon. «Thorsisle» var utstyrt med en 4-sylindret Doxford hovedmotor på 4.450 bhk, med motgående stempler. Hun begynte på Christensen Canadian African Line, men ble senere flyttet over på Stillehavet. I 1966 blir hun tatt ut av Pacific Islands Transport Line (PIT-Line) i juni. Overlevering til den nye eier Hanseatische Reederei, Emil Offen & Co., Hamburg ble foretatt i Hamburg 03/08-1966, omdøpt «Hein Hoyer». Tiden var gått fra gamle «Thorsisle», som i 1980 blir solgt til Panama og får navnet «Ios», og går derfra videre til stranden i Gadani Beach, Pakistan hvor hun ankom samme år for hugging.

En av de mest populære fartøyer i Thor Dahls historie gikk da over i historien for godt. Tilbake i 1957 var senere kaptein Birger L. Johannessen overstyrmann og Arne Iversen kokk. Ved salget i 1966 var Steinar Andersen kaptein, Knut Klavenes 2. styrmann, Thorstein Bjørgum stuert, Nils Brekke maskinsjef, og maskinister var Thorbjørn W. Pedersen, Ragnar Kristiansen og Knut Nilsson.

Tekst: Ragnar Iversen (www.skpshistorie.net)
Bilde: Thor Dahl arkivet



SANDEFJORD
LOKALHISTORISKE SENTER
på Pukkestad gard

Har du bidrag til denne siden?

Levør det i avisresepsjonen mrk. Lokalhistorisk senter. Bilder merkes med hvem, hva, hvor, når og helst med en liten beskrivelse. Husk navn og adr. på utlåner. Har du elektronisk stoff, send det til: lokalhistorie@sb.no

Sandefjord Lokalhistoriske senter Info-gruppe:
Sideansvarlig Harald Fevang, bildeansvarlig Bjørn Marum Olsen. Medarbeidere; Sven Erik Lund, Ragnar Iversen, Bjørn Hoelseth, Dag I. Børresen, Gro Midttun, Svein Olav Løberg, Roger Davidsen. Kontaktperson: Sven Erik Lund, tlf. 928 27 154 - sv-er-lu@online.no